

FAKAMAAU'ANGA MAFAI MAKEHE

FAI'ANGA LESISITA NUKU'ALOFA

CR11/20

VAHA'A 'O :

REX

MO :

SAIMONE KULI TAPA.

PUIPUITU'A.

KOE FAKA'ILOA Saimone Kuli Tapa, 'oku nofo 'i Ma'ufanga . Po'uli 'aho 4/08/2019 na'e hoko e longoa'a he ki'i feitu'u 'oku nofo ai e faka'iloa pea pehe ki he mamahi Sosefo Faka'osi. Na'e iku 'o 'i ai e fe 'ohofaki pe kee 'o tukuaki'i ai e faka'iloa ki he fakalavea mamafa ki he mamahi, iku ai ki he faka'ilo 'o e faka'iloa.

Lao moe Faka'ilo

-1. Fakatupu Lavea Mamafa, maumau ai kupu 107(1)(2)(d) moe (4) Lao ki he Ngaahi Hia

Fakamatala 'oe Hia

- Saimone Kuli Tapa, 'o Ma'ufanga, 'ihe pe ofi ki he 'aho 4 'Akosi, 2019, 'i Ma'ufanga, na'a ke fai fakalotokovi mo ta'e ha 'uhinga fakalao 'i ho'o fakatupu e lavea kia Sosefo Faka'osi ho'o tuki'i hono ngutu, tupu ai e ta'aki hono fo'i nifi 'e taha.
- Fai fakalotokovi pea ta'e ha totonu fakalao ka ke taa'i 'a e Va'e 'o Sosefo Faka'osi 'aki 'ae kasa. .

Lao ki He Ngaahi Hia

107 Lavea

(1) Ka 'i ai ha taha te ne fai fakalotokovi mo ta'e 'uhinga fakalao ka ne fakatupu ha lavea ki ha taha 'i ha anga pe pe 'i ha founga neongo pe ko e ha kuo pau ke halaia ia ki ha hia 'i he kupu ni.

(2) "Lavea" ki he ngaahi taumu'a 'o e kupu ni 'oku 'uhinga —

(a) ki ha maumau 'a ia 'oku lahi pe ta'engata ki he mo'ui pe 'oku ngalingali 'e pehe ke maumau ai 'a e mo'ui; pe Kupu 107 VAHE 4.04 Lao ki he Ngaahi Fatongia ke fakamo'oni'i 'ae hia 'oku 'ihe Talatalaaki.

01 APR 2021
JH

(4) Ko e hia 'o e fakatupu lavea mamafa —

(a) 'oku ala tautea ke ngaue pōpula ki ha vaha'a taimi 'oku 'ikai lahi hake 'i he ta'u 'e 5;

Tu'unga nramafa 'o e fakamo'oni, - 'Ikai ha toe tala'a fe'unga.

Elemeni e hia ke fakamo'o ni'i

Fakatupu ha Lavea mamafa.

- Faka'iloa
- Ma'u fanga
- Aho 4/08/19 pe ofi ki ai
- Fakalotokovi mo ta'e ha 'uhinga fakalao
- Fakatupu e lavea mamafa kia Sosefo Faka'osi.

Koe Isuses.

'Oku 'ikai kikihi'i na'e 'iai 'ae faka'iloa he feitu'u moe taimi. Pea na'ane fai e tuki 'e taha ki he ngutu.

Ka 'oku kikihi'i 'ehe faka'iloa na'e 'i ai e 'uhinga fakalao.- koe mamahi na'e toutou tuki mai ki ai, pea 'ohc holo mo hono tokoua, cousin ko Maka moe kasa, pea tupu ai 'ene tuki atu 'o tau he ngutu 'o e marahi, 'aia koe malu'i pe 'o'ona/selfdefence.

Faka'ikai'i 'aupito 'ehe faka'iloa ha 'ane taa'i 'aki 'ae mamahi ha kasa.

NGA'AHU FAKAMO'ONI 'AE TALATALAAKI

Sosefo Faka'osi

Koe mamahi 'i he 'efiafi ko 'eni 'i ho mau 'api. Na'e kona, kee mo e hoa . 'Ita e hoa he kona sapate. 'Ita ia he 'ikai ha me'akai. A'u 'o kape ki he hoa, tui pe 'ikai ongo e kape ia ki ha toe 'api. Konaa,. Manatu'i pe me'a 'ikai manatu'l e me'a. Taimi 7 pm nai, fangongo ki he ui, - Joe, Joe. Na'aku 'i loto 'aa, Sio ko Soane 'Alimoni Lue atu ki ai.

'Ikai sio ki ha taha kae ongo'i e tau e me'a he 'ulu, tau he ngutu, Nima pe va'e? 'Ikai me'a kehe ia. 'Ikai pole fuhu kia Soane. Ongoi' e ta he mui 'ulu hoholo hifo, - Tau e me'a hoku ngutu, 'osi iai pe 'ilo.

Na'e kona, felauaki moe hoa, Kape ki he hoa: 'ita e hoa he kona Sapate. 'Ita 'ae mamahi he 'ikai ha me'a kai.

Ko Soane mei he 'api 'o 'Esau Finau fepikitaki moe hoa. Na'e ui Joe, joe mei hala 'o 'alu ai ki hala hoko ai e fakalavea.

Mahino pe na'e kona. Mahino pe na'e kee moe hoa a'u 'o kapekape kae pehe 'e ia 'ikai ongo ia kia Mone moe kaunga 'api. Me'a pe 'oku mahino na'a ne ongo'i e taa he mui'ulu moe tau e me'a he ngutu , toki ake 'i falemahaki

'Ofa Fatai,

'Oku ne pehe na'e 'i ai pea na'e sio ki he taa'i 'aki 'ehe faka'iloa e kasa 'ae mamahi.

Ta 'aki 'ehe fak'iloa e kasa tau he 'ulu 'oe mamahi. To e mamahi ki lalo. Na'e to tokua e kasa ki lalo to'o hake taa'i e va'e . 'oho puke 'a Mone,

'Alu ia moe mali 'o Sefo mo tama ko hono tokoua., hiki mai 'a Sefo ki ho nau 'api.

Sio kia Soane mo Sefo 'alu ki hala . Sio kia Mone moe kasa taa'i 'aki 'a Sefo tu'o 3.

Lipooti 'ae toketa.

Na'e motu e nifo 'e taha.

Vetehia 'ae faka'iloa

Fakahu mai 'ehe talatalaaki e fakamatala vetehia 'ae faka'iloa talanoa ki he Kona mo kapekape mamahi. Toutou tuki e mamahi kia Saimone. Tuki ke malu'i ia. Tuki pe taha he ngutu.

Fakamatala fakamo'oni ma'ae faka'iloa.

Saimone Kulitapa.

Koe faka'iloa 'eni 'oe hopo ni. Efiafi ko 'eni fanongo ki he kapekape taimi loloa mei he 'api 'o Sefo. To'o 'ene kasa lue mai 'oku 'ohofi holo 'e Sefo 'a Soane. Tuku 'ene kasa ki lalo kae ha'u ke puke 'oku, muimui pe 'oho holo 'a hono tokoua'aki (cousin), ko Maka, moe Kasa Polisi, 'ilifia na'a lavea ha taha tuki'i pe taha 'ia Sefo 'o to ki lalo. Hamusi e kasa meia Maka 'o ta he hala 'o maumau. ... 'alu ia ki ho nau 'api.

Sione Faleukamea Po'oi.

Manatu ki 'aho 4/8/19- hu ki tu'a mei hono fale koe felauaki. Ki'i hala 'oku nau ngaue'aki. Sio kia Sefo 'oho kia Soane. Asi 'a Saimone, pehe atu 'a Sefo "Pila Koe ha? ta 'ai taua?."

Ko au mo 'eku fa'e tangata , si'i 'ia 'ia Saimone.

Mali 'o Faka'osi, Saimone, ko au, Soa, Cousin 'o Faka'osi, ko Maka.

Ct: taa'i 'aki 'e Maka 'a Kiliati e kasa. Ko Kiliati foha 'o Mateaki mo Vaine.

'Ikai sio kia 'Ofa Fatai a.k.a Tapuaki, ka 'oku ou 'ilo pe tamasi'i.

- koe tangata ko 'ena na'e 'ikai 'i ai ia. Ko 'eku fa'etangata- na'e feinga'i 'a Sefo ki honau 'api.

Soar e Alimoti

Na'e fanongo ki he kapekape mei he mangatolu he Small, pea lue hake ki he ki'i hala hanga atu ki he matapa SMALL, afe mai ai ko Sefo 'oku kapekape mo **kokono**, (fakatata e kokono – tupei'i e nima ko teki holo). 'Ilo mai ia 'e Sefo lue mai Koe Ha? Lea mai - 'Oku ke hia? Mo lue mai ki hala muimui mai moe taha ko Maka . Holoholo mui 'a Soane kae lue atu pe 'a Sefo muimui atu . A'u ki hala kuo 'asi mai 'a Saimone hanga atu 'a Sefo ki ai mo pehe atu **"koe ha, Ta 'ai taua Pila?"**

'Ikai sio au ki ha kasa ia Saimone 'ikai Sio ki he taa'i e Va'e.

Na'e kalo holo pe 'a Saimone ia, tau e kasa ia he taha e kau puke ko **Kiliati**.

'I hono fehu'i fakafihi, na'e fakapapau'i mai 'e Soane, - 'ikai sio la kia 'Ofa Fatai.

Koe Lue ange 'a Sefo ki ai na'e lue pole fuhu ange kau 'alu holomui au mo toutou pehe mai "Sefo, ko au Soa".

Fokotu'u 'ae talatalaaki.

Kuo lava o fakamo'oni'i e faka'ilo fakatatau ki he 'ene kau fakamo'oni.

Na'e kolosi fefeka 'ehe talatalaaki e kau fakamo'oni 'ae taukapo 'o pehe na'a nau fa'ufa'u moe faka'iloa 'e na'u fakamatala ka na'e faka'ikai'i malohi 'ehe kau fakamo'oni 'a e faka'iloa e fokotu'u koia.

Fokotu'u 'ae Faka'iloa

- 'Ikai fe'unga e fakamo'oni.
- 'Ikai 'omi e ni'ihii na'e tonu ke fakamatala. Ko Soane, koe mali 'o Sefo moha ni'ihii na'e 'I ai hange 'oku talanoa ki ai kau fakamo'oni 'ae taukapo..
- Ko 'Ofa Fatai na'e 'ikai sio ha taha ki ai. 'Ikai lea 'a Sefo kau ki ai. Pea faka'ikai'i kotoa 'ehe kau fakamo'oni 'ae faka'iloa.
- Koe mali 'o e mamahi na'a ne mei 'omi e puipuitu'a 'o e me'a na'e tupu ai e a'u ki he fetaulaki 'a e mamahi moe faka'iloa. Ko Soane 'oku pehe 'e Sefo na'e ui Joe, Joe mai 'o tupu ai 'ene ha'u ki hala. Na'e 'ikai ui ia 'ehe talatalaaki. Ka 'oku faka'ikai'i fefeka ia 'e Soane. Na'e 'alu ange 'ai fuhu pe 'a Sefo ia. " koe ha? 'Oku ke Hia?....

Fakama'opo'opo.

'Oku mahino pe koe fatongia ke fakamo'oni'i e faka'ilo koe fatongia ia 'oe Talatalaaki

Fakatatau ki he fakamo'oni ma'ae Talatalaaki ko Sefo, koe mamahi, na'ane ongo'i e ta hono 'ulu mo hono ngutu pea 'ikai toe 'ilo ha me'a. Ko 'Ofa Fatai fakamatala - na'e taa'i 'ehe faka'iloa 'aki e kasa e ngutu 'o Sefo mo hono tui.

Fakatatau ki he kau fakamo'oni 'ae faka'iloa na'e 'ikai ta'aki 'e Saimone ha kasa 'ae faka'iloa he ngutu pe tui. Na'e 'ikai ha kasa ia 'ia Saimone he taimi ne hanga atu ai 'a Sefo ki ai. Pehe 'e Saimone ko 'ene tuki pe taha he ngutu 'o Sefo ke malu'i ia he 'oku tuki mai 'a Sefo pea 'oho holo e tokoua 'e Sefo ko Maka moe kasa. 'Osi 'ene tuki'i 'a Sefo, pea ne fa'ao e kasa meia Maka 'o ta ki he Faliki. 'o maumau.

Fakamatala tatau pe moe fakamo'oni ko Sione Faleukamea Po'oi

Pehe pe mo Soane Alimoti. Na'e fakafihi fefeka 'ehe talatalaaki 'a e ongo fakamo'oni 'ae faka'iloa 'o fokotu'u atu e ngaahi fakamatala 'a 'Ofa Fatai, kae pehe 'ehe ongo fakamo'oni fakatou 'osi 'oku hala 'a 'Ofa Fatai ia he na'e 'ikai kena sio ki naua ki ai he taimi ko 'eni

Koe 'e tau hopo ni 'e makatu'unga e tu'utu'uni he Falala'anga e fakamatala fakamo'oini pe *credibility*. 'Oku ou tui ki he ngaahi fakamatala 'ae kau fakamo'oni ma'ae faka'iloa.

Koe taha e me'a 'oku ou fakatokanga'i mei he anga e 'ataakai, koe kau fakamo'oni 'oku ui 'ehe faka'iloa koe kau fakamo'oni ia na'e totonu ke ui 'ehe talatalaaki . tautefito kia Soane, he 'oku lea ki ai 'a Sefo koia tokoua na'e uiui ange 'o tupu ai 'ene ha'u ki hala 'o tupu ai e lavea. Na'aku 'amanaki 'e ui 'ehe talatalaaki 'ae fakamo'oni koia ka kuo toki 'omi ia 'ehe taukapo.

Koe fakamo'oni 'a Sefo 'oku 'ikai ala fai ha ha falala ki ai he 'oku ne fakaha pe, "manatu'i e me'a 'e ni'ihi, 'ikai manatu'i e me'a ni'ihi".

Fakamo'oni 'a 'Ofa Fatai 'oku faka'ikai'i ia 'e kau fakamo'oni 'ae faka'iloa. 'Ikai ke 'i ai ia. Na'e feinga ke fakatata e anga hono taa'i 'e Saimone 'aki e kasa, 'a e mamahi, pea na'e 'ikai fu'u convincing 'ene fakatata kiate au..

'Aia 'oku fakatupu ai 'ae tala'a ia ki he 'eku fakakaukau.

Koe me'a leva 'e taha ke fai e sio ki ai koe pehe 'ehe faka'iloa na'ane tuki'i 'a e Mamahi koe taumu'a pe ke malu'i 'o ia mei he ta holo 'e Maka e Kasa. 'A ia 'oku admit e Saimone 'ene tuki'i 'a Sefo ka koe tupu koe 'ene ilifia 'e Lavea ia mo ha taha kehe hano ta'aki 'e Maka e kasa.

'Oku ou fiemalie au koe 'ataakai ko 'eni 'oe po ko'eni, - ha'u 'a Sefo mo Maka. 'Oho fuhu mai 'a Sefo kamata he 'oho kia Soane, kae 'oho holo 'a Maka moe kasa. Ko Sefo mo Maka 'oku na 'omi e fakatu'utamaki ki he 'ataakai 'oku 'i ai 'a Saimone, pea 'oku 'i ai e totonu ia 'a Saimone ke malu'i ia 'aki hono tuki'i 'a Sefo kae hanga kia Maka mo 'ene Kasa. Fakatatau ki he fakamo'oni 'a Sione Faleukamea Po'oi mo Soane , - Na'e taa'i e Maka 'aki e kasa 'ae taha ko Kiliati.

Vercict; 'Ikai lava e talatalaaki 'o fakamo'oni'i 'ene faka'ilo ki he tu'unga faka-e- fakamo'oni 'oe hopo hia, "ke 'oua 'e toe 'i ai ha tala'a fe'unga". No reasonable doubt. Ko e faka'iloa na'ane taa'i aki e kasa e ngutu moe tui 'oe mamahi. – 'Ikai Halaia.

Ka na'e vetehia foki 'ae faka'iloa ki he 'ene tuki'i tu'o taha 'ae mamahi koe malu'i pe 'o'ona. Selfdefence.. – 'Oku ou fiemalie fakatatau ki he 'ataakai 'oe me'a na'e hoko, na'e tuki'i 'ehe faka'iloa 'ae mamahi 'i he 'uhinga koe malu'i 'o'ona pe selfdefence, he na'e 'uluaki tuki mai e mamahi, ,kae 'oho holo hono tokoua ko Maka moe kasa..- Na'e fai e tuki 'ae faka'iloa koe selfdefence.

Tu'utu'uni:

• Tukuange 'ae faka'iloa

'Ahc 9 'o Ma'asi, 2021

.....
Fakamaau Pule Salesi Mafi